

Mezőgazdasági Népoktatás

XV. évfolyam, 6. szám.

(GAZDASÁGI NÉPISKOLA)

Kiskunhalas, 1930. június

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési díj: egész évre 8 pengő. Az előfizetési és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete pénztárának Tűrkévére az 54.135 csekkzámlán küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ
NAGY JÓZSEF BÉLA

Megjelenik augusztus kivételével havonta. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kiskunhalas Gazdasági Népiskola. — Az Egyesület tagjai a lapot tagdíjuk fejében kapják.

A lap kiadásáért felel: Nagy József Béla Kiskunhalas. Kiadótulajdonos: a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete, Kunszentmárton.

Az egységes gazdafront és a magyar tanítóóság.

Írta: NAGY JÓZSEF BÉLA.

A magyar élniakarás kívánja, kéri, követeli és sürgeti az egységes gazdafront kiépítését, mert mindenki érzi és ösztönösen sejti, hogy a gazdasági élet megbéneulásával összeomlik minden: ipar, kereskedelem és évszázadok kultúrája egyaránt. Az ellenünk indított gazdasági háboruban könnyen csatavesztők lehetünk, ha idejében meg nem a'akijuk az egységes gazdafrontot a magyar Föld védelmére. Ennek a nagy munkának az orosz'ánrésze a nép között élő s annak minden buját-baját, örömet és szomorúságát a legjobban ismerő magyar néptanítóóságé. Ha az ebben a munkában való közreműködést fontosnak nem tartjuk és könnyedén elmulasztjuk, sőt mitől Isten őrizzen - megtagadjuk, a történelem igazságszo'gáltatásának sujtó karját el nem kerülhetjük s ha a kizsartolt gazdasági élet nem tudja majd a magyar Föld minden gyermekének megadni a mindennapi kenyeret, azért a felelőség nagy része a magyar tanítóóságot illeti. Ha a magyar földmivelő ko'dusbotra jut, nem lesz egy cseppet sem jobb a sorsa a magyar iparosnak sem és koldustarisznyát akaszthat a nyakába a magyar tisztviselő, tudós és művész is.

Hogy a magyar tanítóóság a szervező munkából a részét kivehesse, feltétlenül szükséges ismernie a magyar gazdasági érdekképviselet mai rendszerét és tájékozódva kell lennie legalább nagy vonásokban a gazdatársadalmi szervezkedés mai állapotáról.

Nincsen talán még egy ország a föld kerekéségén, hol a gazdasági érdekek képviseletére és védelmére annyi liga, szövetség, egyesület és kör alakult volna, mint minálunk, de nyugodtan állíthatjuk azt is, hogy ezek a gazdatársadalmi szervezetek együttvéve sem tudtak o'yan és annyi erőt kifejteni, milyent alapszabályainkban beígérték s mint amennyire a magyar gazdasági élet védelmére feltétlenül szükség volt. Ez nagyon természetes do'og, hiszen a sokféle szervezetnek egy célra irányuló, de külön utakon haladó működése mégis csak kizárta az erőnek egy táborba való szükséges tömörítését.

Ezt a do'got és tarthatat'an voltát kiváló nemzetgazdáink is belátták s a tizenkettedik órában

törvénnyel hívták életre a mezőgazdasági Kamarák intézményét, de elfe'ej'ették vagy ta'an csupa tapintatosságból nem akarták behatóan szabályozni a Kamaráknak a korábbi gazdatársadalmi szervezetekhez való viszonyát.

Bátran megállapíthatjuk, hogy a mezőgazdasági Kamarák a tűzpróbát fennállásuknak aránylag rövid ideje alatt is oly szépen kiállották, hogy a jövő egységes és egységes gazdasági érdekképviseletének csak a mezőgazdasági Kamara intézménye alapján lehet és kell kialakulnia.

Nem azt jelenti azonban ez, hogy a mezőgazdasági Kamarák ma már tökéletes, mindentadó érdekképviseleti szervek, de ennek nem a Kamarák az okai, hanem azok a külső körülmények, melyek között ma élünk s azok az anyagi nehézségek, melyekkel a Kamaráknak ma már küzködniök kell s az a harc, amelyet azoknak egyéb érdekképviseletek felvilágosítása és meggyőzése körül meg kell vívniok.

A mezőgazdasági Kamarák gyűlésein három panasz szokott felmerü'ni: nem állanak a Kamarák mögött nagy tömegök, nagyon szerény anyagi eszközök állanak a sokféle elágazó és aránylag nagy működési körzetre kiterjedő kamarai működéshez rendelkezésre s nincsen megf'elő erősségű agrársajtónk.

Ha ezeket a panaszokat jól szemügyre vesszük és alaposan megvizsgáljuk, nincs okunk az aggodalomra. A magyar gazdatársadalmom már hajlik az egy táborba való tömörülésre, mert megértette az iók intó szózatát, csak zászlót kell bontani s ezt a zászlót erős kezeknek kell tartani és mindhalálig támoagtni. Ne legyen más gazdatársadalmi és gazdasági érdekképviseleti intézmény, mint az országos mezőgazdasági Kamara a legkülönbözőbb gazdasági ágak és irányok szakosztályaival, vármegyei, járási és községi tagozataival. A ma még fennálló egyéb gazdatársadalmi szervezetek helyezkedjenek az önmegtartadás és a magyar gazdasági élet mindennél sürgősebb és fontosabb védelmének az álláspontjára s igyekezzenek a Kamarákkal o'yan belső össz-

hangba kerülni, mely azok működését jótékonyan mozditja elő, mert ha ezt megtenni nem tudják, akkor a magyar gazdasági élet egységre vágyó szervezésében idegen testté válnak, melytől az megszabadulni igyekszik s ha ehhez ereje nincsen, elpusztul. Ezt pedig egy jó magyar sem kívánhatja.

Ha a magyar gazdátársadalom egy, megbontatlan táborba tömörül, nem kell félni a magyar gazdasági életet, mert a gazdasági érdekek védel-

mére megteremnek majd az anyagi eszközök s vannak és lesznek magyar napilapok, melyek a komoly időkben hathatós szószóli lesznek a magyar mezőgazdasági kérdéseknek.

Ha voltak idők és tettek, amikor és amelyekkel a magyar tanítósság megmutatta munkájával az életre is kiható erejét, a mai idők bőséges alkalmat nyújtanak erre s reméljük, hihetjük, hogy a jutalom, a nemzetnek örökké tartó há'aja nem marad el.

A magyar ember földszeretete.

Irta: BRENNER JÓZSEF.

Azt szokták mondani, hogy a magyar gazda éhes a földre. Rossz meghatározás ez. Szerelmes a magyar ember a földre. Változatos, jó termőföldjéért foglalta el Árpád hada, mint ígért földjét, ezt az országot, dus mezeje adta meg a nomád népnek a szükséges legelőt, dobogó paripán száguldotta be tágas síkjait, itt járta át és edzett meg a szellő harci diadalra s ápolta benne az ősi hazából hozott szabadság érzetét. S hogy szereti a szántó-vetőember az ő kis földjét! Ismer minden barázdát, azon tölti élete javát, nem fárad ki földje munkájában soha, hisz még ha idegen földjén dolgozik is, akkor sem sokalja a magyar paraszt a naponkinti 16 órai munkát.

Legfőbb vágya egy kis rész a termőföldből, ebből a legbiztosabb tőkéből, mely kenyerét öreg napjaira, nyugalmát és utódai fennmaradását biztosítja, mely közfelfogás szerint vagyonmérője, büszkesége, melyen mint pátriárka uralkodik. Szerelmes a magyar ember a földre, áhitattal lesi természetét, fohászra kelti a pacsirta hajna'i dala, hálaadó imára a termő rügy fakadása. Neki a buza: élet s a föld: anyaföld.

Egész lényével a rőghöz van növe, ez az ő éltető eleme.

A világverseny nyomása a'att a földmivelés is mindinkább kénytelen igénybe venni a tudomány vívmányait, mert látja, hogy csak úgy boldogul, ha a munka mellett tanul is.

Az alföldi magyar tele van panasszal. Munkája nem hozza meg a várt eredményt, mert ha földje többet terem is, az árak alacsonyok, a közterhek meg eléggé súlyosak. Midőn e panasz igazságát elismerjük, ennek kutfejét a panaszkodóban is keressük és meg is leljük. Maradi irány jellemzi. Bizalmatlan minden újítás iránt. Visszariad még attól is, ami hasznára válnék.

Az ellenszenv és a bizalmatlanság veleszületett tulajdonsága s a családi körben belenevelődött lelki sajátsága. A bizalmatlanságot meg kell törni s a hasznos — anyagi erősödésüket előmozdító — újítások iránt fogékonyra kell őket tenni.

E cél megvalósítását szolgálják a gazdasági és

továbbképző iskolák, valamint gazdasági irányu téli népies előadások.

Nem becsülöm túl erőnket, de nem vitatják el tőlem, hogy a legszélesebb körű népismeret a miénk.

Már a gyermekkorban is együtt élünk a néppel. Ez az együttélés etnografiai fogékonyságot ébreszt bennünk. Szemünk láttára já'szódnak le azok az életkörülmények, hogy egyes családok tönkremennek, mások anyagilag fellendülnek. Látjuk, hogy annak a népnek, amelynek között élünk, boldogulása apad-e vagy növekedik. Ezt a tudatunkat a népnevelés érdekében közkinccsé kell tennünk, mert ez mutatja meg nekünk, hogy a magyar nép bizalmához miként lehet hozzájutni.

Iparkodjunk a kerges tenyerű, természetes gondolkodású parasztnak segítségére lenni, hálás és jó ügyet szolgálunk vele. Hiszen a népünknek boldogsága, szellemi és anyagi előrehaladása a mi nyugudságunk is. Előrehaladó, békés, megelégedett nép között tanítónak is sokkal jobb lenni. Az ilyen nép között pályánk terhet sem érezzük annyira, hisz megértettek, munkánkat megbecsülik, ezt pedig az iskola négy fala közé bezárkózva nem érhetjük el. »Ne az iskolának, hanem az életnek tanítsunk!« — régi, de örökigazságú mondás.

Kiskunhalas Helyi Értesítője Lapvállalat-nyomda, Molnár-utca 2. sz.

KÉSZIT:

Könyveket, havi és heti folyóiratokat, hírlapokat, üzleti könyveket, közigazgatási nyomtatványokat, táblázatokat, lakodalmi és bálimeghívókat, névjegyeket, gyászjelentéseket a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árban.

A tanítók gazdasági kiképzése.

Irta: NAGY JÓZSEF BÉLA.

A gazdasági irányú népoktatás eredményes vagy kevésbé eredményes voltát nagy mértékben befolyásolja a gazdasági népoktatást a magasabb nemzeti érdekek szolgálatába állítani hivatott oktatói kar kiképzése. A gyakorlati élet kívánalmának megfelelően kiképzett tanítónak a gazdaságtani oktatás a legkedvesebb és a haza sorsára is hasznos befolyást gyakorló foglalkozása, míg a hiányosan és a kellő gyakorlati érzék nélkül képezett gazdasági oktatóknak a munkája folytonos küzködés, terhes kísérletezés és meddő szélmalomharc, mert nem tudta megszerezni az önképzéshez annyira szükséges alapismereteket s ezért nem tudta megkedvelni a természet titkainak keresését s nem találja meg a természeti erők és a lábunk előtt fekvő természeti kincsek gazdasági életben való felhasználásának eszközeit.

A tanítónövendékek gazdasági kiképzése.

A tanítók gazdasági kiképzését nem lehet elég korán elkezdni. Ennélfogva már a tanítóképzőintézetben is kiváló, a mainál is nagyobb gondot kellene fordítani a tanítónövendékek alapos elméleti és gyakorlati gazdasági kiképzésére, mert hiszen a nép legszélesebb rétegeinek gazdasági nevelése, oktatása, sőt gazdasági vezetése is első sorban a nép között élő tanítóság kezébe van letéve. Ne féljünk attól, hogy: »a gazdaságtani oktatásnak a tanítóképzőintézetekben való mélyítésével ezeket az intézeteket földmivesiskolákká devalváljuk«, akkor, amikor a tanítót az életre minél alaposabban elő akarjuk készíteni.

A tanítóképzőintézetekben a többek között talán épen a gazdaságtan az a tárgy, melynek alapos tudása ébreszti fel a nép bizalmát a tanító iránt, öregbíti a tanító tekintélyét s megkönnyíti a falura vagy tanyára került tanító munkáját s teszi elviselhetővé, sőt sokszor kellemessé annak életét.

Már régebbi, de eddig még meg nem valósult elvi álláspont az, hogy az önálló gazdasági népoktatást elsősorban tanítóképzős helyeken állítják fel s e két intézményt olyan kapcsolatba hozzák egymással, hogy a tanítónövendékek gazdasági kiképzése minél tökéletesebb, alaposabb és gyakorlatibb lehessen. Szép elgondolás, helyes elv, megérdemli a minél előbbi gyakorlati megoldást. Ma még nem késő, de holnap megkésheünk vele.

Tanítói gazdasági tanfolyamok.

Azt a felkészülési mínusz, ami a tanítóság tanítóképzőintézeti gazdasági kiképzésében eddig mutatkozik, az egyes gazdasági ágakkal foglalkozó rövidebb különleges és a gazdálkodás összes ágaira kiterjedő négyhetes gazdasági tanfolyamokkal igye-

keznek pótolni. Ezeknek a tanfolyamoknak már elég hosszú multjuk van ahhoz, hogy abból a jövőre való hasznos tanulságokat levonhassuk. A gazdasági továbbképző népoktatás iskoláitogatóinak állítása szerint is megállapítható az a magától is könnyen érthető tény, hogy a tanfolyamokat végzett tanítók iskolájában sokkal nagyobb a gazdaságtani tanítás eredménye, mint a tanfolyamot nem végzett tanítók iskolájában. Az is megállapítható, hogy a régebben földmivesiskoláknak nevezett s ma mezőgazdasági szakiskoláknak hívott intézetek tanítói tanfolyamainak hallgatói főképen az elméleti, az önálló gazdasági népoktatásnál rendezett tanítói tanfolyamok volt hallgatói pedig a gyakorlati irányt képviselik tanításukban. Ez is érthető, mert hiszen az előbbi tanfolyamokon különösen nagyobb gazdaságokban képzett és működő gazdák az utóbbiakon pedig a néppel állandóan foglalkozó és a nép között élő gazdasági szaktanítók adják elő a tanítóságnak a gazdaságtani ismereteket. Tagadhatatlan és az igazság érdekében is megállapítandó tény az, hogy a mezőgazdasági szakiskoláknál rendezett és helyes érzékkel vezetett tanítói tanfolyamon ez iskolák tökéletesebb felszerelése következtében több tárgyi tudásra tehetnek szert a hallgatók, de az is bizonyos, hogy ezt a tudást kellő agrárpedagógiai ismeretek nélkül az életben kellőképpen alkalmazni és felhasználni igen kevesen tudják, mert az emberi és így a tanítói lélek nem egyformán selectiv s nem egyformán tudja szétválasztani a lényegest a mellékestől, a feltétlenül szükségeset a feleslegestől, amely körülmény bizonyos zavart és bizonytalanságot idéz elő, ez pedig nagyban gátolja az ismeretek mindenben kritikaálló közlését és terjesztését. A gazdaságpedagógiai tudás nélkül összegyűjtött sok gazdasági ismeret hasonlít a magas feszültségű elektromos áramhoz, mely melegítő, világító, hajtó- és egyéb hasznos erőt termelő energiává csak transzformálás után válik. A tanfolyamon szerzett magasabb gazdasági tudásnak is csak ugy lesz igazán gyakorlati értéke, ha azt a tanító iskolája és a kisgazda igényeinek megfelelően transzformálni tudja. Ezért felette szükséges és hasznos lenne, ha a mezőgazdasági szakiskoláknál rendezett tanítói tanfolyamok hallgatóinak is módot és alkalmat nyujtanának valahogyan arra, hogy a szorosan vett gazdasági tárgyakon kívül szert tehetnének azokra a különleges pedagógiai ismeretekre is, melyeknek segítségével a tanfolyamon tanultakat az iskolán és az iskolán kívüli népművelésen keresztül sikeresen át tudnák ültetni a gyakorlati élet talajába. Amennyiben e tárgy előadására a mezőgazdasági szakiskolák tanítói tanfolyamaira külön előadókat küldenének ki, igen célszerű lenne ezeket a tanfolyamok megkezdése előtt egy-két napi értekezletre összehívni, hogy előadásaik egységes és a mai szervezeti állapotoknak megfelelő elvek és ne egyéni fellegások alapján történjenek, mert az utóbbiakkal

a továbbképző gazdasági népiskolák egységes elvek alapján való működését csak megnehezítenék.

Ha a szóban levő tanfolyamokhoz a gazdaságpedagógia tárgyak előadására esetleg gazdasági szaktanítókat hívnának meg, annak a gazdasági irányú népoktatásra nézve olyan áldásos következményei lehetnének, melyeknek erkölcsi és gazdasági értéke ma még szinte kiszámíthatatlan.

Ez az intézkedés módot nyújtana a gazdasági szaktanításnak arra, hogy évről-évre más és más mezőgazdasági szakiskolákban megfordulva, időnként felfrissítené gazdasági ismereteit s olyan tapasztalatokat szerezhetne, melyeket a maga iskolájánál is hasznosíthatna, módot nyújtana továbbá arra, hogy munkáját és annak fontosságát a mezőgazdasági szakiskolák tanárai előtt is megismertthesse, alkalmat adna arra, hogy a két intézmény egymást megismerve, megértve, megbecsülve és megszeretve együttes erővel dolgozzék közös kincsünknek, a magyar Földnek boldogulásáért. Volt idő, mikor a teljes megértéshez már nagyon közel álltunk, de időközben — sajnos — elhidegültünk egymástól. A magyar gazdasági élet szebb jövőjéért

való harc azonban újra egy táborba hív bennünket, hogy mint hűséges, önzetlen és önfeláldozó szövetségesek együtt küzdjünk a magyar holnapért. Ennek a szebb jövőnek a hajnalhasadását teljes reménnyel várhatjuk akkor, midőn a földmivelésügyi miniszter egyes gazdagyaléseken, melyeken bizony néha-néha meggondolatlan felszólalások is történnek a népoktatás fejlesztése ellen — szót kér és azzal igazolja minisztertársa iskolapolitikájának helyességét, hogy sok évtizedes mulasztást megfelelő anyagi eszközök és áldozatok nélkül pótolni nem lehet s hogy a népoktatás egészséges fejlesztése hozott áldozat nem felesleges beruházás, hanem a leghasznosabb befektetés.

A legjobban sikerült tanfolyamoknak is csak akkor lesz azonban igazán felbecsülhetetlen nagy értékük, ha a tanítók gazdasági oktató munkáját helyes és korszerű szakfelügyelet irányítja s megfelelő agrárpedagógiai sajtó támogatja, mely egyfelől állandó és kellő hitelességgel tájékoztatja a tanítóságot a napi fontosabb gazdasági kérdésekről és szószólója minden vonatkozásban a gyakorlati irányú népoktatásnak.

A gazdasági továbbképző népiskola.

Ha szemlét tartunk az 1868. évi XXXVIII. tc.-ben népoktatási intézeteknek nevezett iskolák felett, melyek sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a valamikor vasárnapi, majd ismétlődő, később kisebbfokozatu gazdasági s 1921-óta általános vagy pedig gazdasági irányú továbbképző népiskolának hívott jobb sorsa érdemes iskola valamiképen mostoha gyermeke volt a népoktatásnak. Nálunk, hol a hatosztályu elemi iskola évtizedekig jóformán csak papíron volt meg — különösen nagy hivatása lett volna a szóban levő iskolának, mert hiszen az iskola — és az élet — a gyermek- és az ifjukur közötti szakadékot ennek kellett volna áthidalni, a mindennapi iskolában szerzett ismereteket, ennek az iskolának kellett volna kiegészíteni és megrögzíteni s végül az iskolából végleg kikerülő, értelmileg már fejlettebb s a társadalmi élet iránt már érdeklődni kezdő gyermeket ennek az iskolának kellett volna az élet nehéz küzdelmeire végső fokon előkészítenie. A jó továbbképző népiskola nélkül a mindennapi iskolában szerzett szellemi és erkölcsi javak nagy része veszendőbe megy s a tanító hatévi nehéz munkája csak félértékűvé válik. Nem az a jó tanító, kinek mindennapi iskolájában szép eredményt találunk, hanem az, akinek a továbbképző népiskolája összhangban van jó mindennapi iskolájával. Hiába építkezünk házzal, hiába huzok jó falakat, ha a tető rossz és azon állandóan becsurog az eső. Tar-

tósságot, viharállóságot ilyen épülettől nem igen várhatok.

Ezek elgondolása után önként is az a kérdés ötlök az ember eszébe, hogy ha már ilyen fontos tagozata ez az iskola a népiskolának, miért nem tudott hat évtized alatt népszerűvé válni és a fejlődésnek arra a fokára emelkedni, amelyen ma állani kellene. Mert valljuk meg őszintén, nem népszerű s eddig még nem oldotta meg az Eötvös-féle népoktatási törvényben megkivánt célt és feladatot.

Nem szereti ezt az iskolát sem a gyermek, sem a szülő, sem a közigazgatás és — tisztelet a kivételeknek, mert hála Istennek ilyenek is vannak — maga a tanító sem.

Az okokat kutatva, megállapíthatjuk elsősorban azt, hogy a törvény végrehajtási utasításai nem választották meg a legszerencsésebben a tanítás idejét. A vasárnapi istentisztelet előtt beállított néhány óra, majd később az esti órák nem bizonyultak és nem is bizonyulhattak alkalmasnak ilyen feladatok komoly megoldására s ennél fogva ezt az iskolát komolyan nem vették, mit a tanügyi hatóságok is kénytelenek voltak tudomásul venni s ezzel az iskola sorsa jó pár évtizedig csak tengődés, kinlódás és nehéz robot volt.

A szerda és szombat délutánokra vagy a hétnek egy egész napjára áthelyezett tanítási idő már javított valamit a helyzeten, de egyéb — köztük gaz-

dasági okok — még mindig erős kerékkötői maradtak az ügynek. Hiányzott a tanítók alapos gazdasági kiképzése, a gazdasági tanításért megállapított tiszteletdíjak megálapítása körüli méltányosság s a helyi nehézségek elhárítása és a gyakorlóterület nehéz kérdéseinek elintézése körüli jóindulat, a kívánatos és gyakorlatilag is ideális szakfelügyelet, megfelelő sajtóirányítás és a jó tankönyv. Ennyi nehézséggel és hiánnyal való küzdelem semmiképpen sem lehetett alkalmas az ügy fejlődésére.

De hagyjuk a sötét multat s levonva abból a hasznos tanulságokat, állapítsuk meg, hogy mik a közel jövő legsürgősebb feladatai.

1. A tanítók alapos gazdasági kiképzése, mely kérdéssel lapunk mai száma bővebben foglalkozik.

2. A gazdasági iskolai tanításért megállapított tiszteletdíjaknak az ipartanonciskolákai tanítókéhez hasonló, méltányosabb rendezése.

3. A gazdasági irányú továbbképző népiskola fiu- és leánytanulóinak egymástól elkülönített oktatása, mit a férfi és nő élethivatása közötti különbség sürget és indokol.

5. A tanítási időnek az egyes helyi viszonyokhoz mért legalkalmasabb megállapítása.

5. A gyakorlóterületek kérdésének megfelelő rendezése. Nem lehet és nincsen hazánkban olyan község, amelyik kellő jóakarattal ne tudna, vagy ne

akarna megfelelő gyakorlóterületet biztosítani és fenntartani, ha annak közvetlen vagy közvetett hasznáról meg lenne győződve.

6. A szakfelügyelet kérdésének végleges és korszerű rendezése, lehetőleg egyes önálló gazdasági népiskolákhoz — mint anyaintézetekhez való csatlóással.

7. A »Néptanítók Lapja« mellékleteként — mint régebben volt — egy havonként megjelenő és minden iskolának megküldött agrárpedagógiai lap megindítása.

8. Legszeleesebb körü és tárgyilagossá szigorú bírálat után az iskolák igényeit mindenben teljesen kielégítő tankönyvsorozat kibocsátása.

Ha ezekben a kérdésekben minden más mellétekintet nélkül, egyedül csak a továbbképző népiskola érdekeit tartjuk szem előtt, akkor majd megálljuk, hogy az iskola népszerű lesz s nem fogja azt kerülni senkisé s valóra válik azoknak álma, kik egy egész életen át ennek az iskolának felvirágztatása körül munkázkodtak fanatikus hittel, bizó reménységgel és megmérhetetlen úgyszeretettel.

Az lesz a legnagyobb miniszter s a legnagyobb megértője és jótevője a magyar népoktatásnak s az ezen nyugvó nemzeti boldogulásnak, aki a magyar népiskolát s annak minden tagozatát visszaadja igazi céljának, az életre való nevelésnek.

Egyszerű számvitel.

Irta: KURDY SÁNDOR.

Köztudomásu, hogy ma már a kiscgazda sem dolgozhatik behunyt szemmel, hanem neki is látnia kell a gazdaságát papiroson is, tehát gazdaságáról számvitelt vezetnie.

Mivel a gazdaságok ugy nagyság, valamint üzemi berendezkedésük szerint különböző típusuak, ugy a számvitelük sem lehet egyforma. Másnak kell lenni egy gyárral ellátott többezer holdas birtok számvitelének, mint egy 20 holdas kiscgazdáénak. A cél azonban mindegyiknél az, hogy abban minden elszámolást nyerhessen, de a feleslegesektől mentés legyen, szóval világos, de azért lehetőleg egyszerű.

Az önálló gazdasági népiskolák részére meg van már a helyesen összeállított számvitel, de az a magyar kiscgazdának még nagyon részletes. Ezért bemutatok egy egyszerűbb s így ma még a kiscgazdának inkább megfelelő számvitelt.

E számvitel 7 fejezetből áll, u. m.:

- 1) Pénztári számadásból.
- 2) Telek, épület számadásból.
- 3) Allatszámadásból.
- 4) Terményszámadásból.
- 5) Leltári számadásból.
- 6) Anyagszámadásból.

Mindenesetre ki lehetne még egészíteni az árak lerögzíthetősége végett: állat-, termény- és eszköz leltári naplóval. De én azt hiszem, hogy a kiscgazdák sok dolgaik mellett, elég munkának tartják a fenti formában vezetett számvitelt is.

Mindenesetre hála s köszönettel veszem Kartársaimnak a hozzászólását, mert csak erős és tárgyilagoss kritika teheti azt életképesé.

A fentiekben felvetett érdekes kérdésben a vitát szives örömmel nyitom meg és szeretettel várom a hozzászólásokat. Szerkesztő.

Tanulóink bizonyítványáról.

Irta: KURDY SÁNDOR.

Mivel tanulóink érdemjegyeit még mindezeidig csak az elemi népiskola és a vele kapcsolatos régmúlt ismétlő iskola számára készített »értékesítő könyvecské«-be lehet kiigazításokkal bevezetni, ezért azt hiszem, már nem időszerűtlen tanulóink bizonyítványának ügyével is foglalkozni.

Hozzászólás végett közre is adom a bizonyítvány tervezetet.

Bizonyítvány.

Félévi értékesítő.

áll. gazd. népiskola
osztályában, 19 . . /19 . . tanévben

Magaviselet
Szorgalma
Hit- és erkölcsstan
Olvasás, írás, fogalmazás
Földrajz, természettan
Történelem
Polgári jogok, kötelességek
Számítan, mértan
Egészségtan
Földmívelés és növénytermelés
Konyhakertészet
Gyümölcsstermelés
Szőlészet és borászat
Háztartástan
Általános állattenyésztés
Szarvasmarha tenyésztés
Lótenyésztés
Sertéstenyésztés
Juhitenyésztés
Baromfitenyésztés
Méhészet, selyemhernyó t.
Gazdasági háziipar, nőikézim.
Mulasztott félnapot, igazoltan
Mulasztott félnapot, igazolatlanul
Debrecen, 19

P.H.

igazgató.

osztályfőnök.

Erezzük és tudjuk valamennyien, hogy milyen körülményes és nem egységes ma tanulóink értékesítőjének kiállítása s nincs is neki az életben semmi fontossága, semmi jelentősége, amiért isko'áinkat — bár a magyar népiskola koronájának nevezhetnénk

azokat — komolyan venni nem akarják. Ennek az állapotnak a megszüntetésére már igazán a legnagyobb szükség lenne, ezért lapunkban az értékesítőkre és bizonyítványokra s azok valamiféle minősítő, megkülönböztető erejére vonatkozó észrevételek, hozzászólások és javaslatok számára mindenkor szívesen hagyunk helyet. Szerkesztő.

Iskolai bélyegzők.

Akinek alkalmá van több gazdasági iskolával levelezni, az érdekes tanulmányt folytathat abban az irányban is, hogy — bár jogilag egyik iskolánknak olyan, mint a másik — mégis milyen különböző lehetetlen iskolai bélyegzők vannak forgalomban, sőt néha ugyanannak az iskolának többféle alakú, nagyságú és szövegű bélyegzői vannak.

Az iskolák külső egysége pedig megkivánná, egyforma bélyegzőt használjon valamennyi önálló gazdasági népiskola.

A leggyakrabban használt és használható bélyegzők a következők:

1. Hosszú bélyegző az iskola nevével és a magyar címerrel. Ez használható levél- és borítékfejekre.

2. Igazgatósági 35 mm. átmérőjű hivatalos körpecsét magyar címerrel és az iskola szervezési évszámával.

3. Iktatóbélyegző.

4. »Hivatalból« felírási bélyegző borítékok bélyegzésére.

5. Az iskola helyének nevét feltüntető bélyegző különféle használatra.

6. szám. bélyegző

19

Ennyi bélyegző untilig elég s miután valamennyin gyakran használhatók és az üggydaraboknak tetszetős külsőt kölcsönöznek szép és egyöntetű alakban való beszerzésük kívánt.

Az ismertetett bélyegzők lapunkra való hivatkozás mellett csinos kivitelben és olcsón Bienenstok Vilmosnál Budaepsten, Rákóczi ut 64. sz. a. szerezhetők be és pedig: az 1. sz. 2.40, a 2. sz. 3.00, a 3. sz. 4.00, a 4. sz. 1.00, az 5. sz. 1.00, a 6. sz. 1.30, festékpárna 1.50, és bélyegzőfesték 1 üveg 0.70 P-ért.

H I R E K.

Halálozás.

Megdöbbenéssel vettük a szomorú hírt, hogy **Milmarik György** békéscsabai kartársunk hosszú, kínos szenvedés után f. é. május hó 18-án meghalt.

Tudtuk, hogy testét már régebben kikezdte a gyilkos kór, de nem sejtettük, hogy a vég ilyen közel volt.

Ismét kevesebben vagyunk eggyel a magyar ugar nagy célokért küzdő munkásai.

Ha máskor nem, hát ilyen megrendítő eset alkalmával vessük mélyen szívünkbe az intelmet: »Fücskám szeressétek egymást!« Mert hiába a világ minden gazdagsága, a tudomány minden bősége és a szépség minden pompája, ha szeretetem nincsen: semmi vagyok és semmi sincsen. Ez az egyedüli kincs, mit magammal vihetek s csak az adhat örök életet és boldogságot.

Tanfolyamok.

A kiskunhalasi önálló gazdasági népközség a f. év tavaszán nagyon jól sikerült háromnapos géphimző és szövőtanfolyamot rendezett. A himzőtanfolyamot a »Singer« varrógépgyár Rt. helyi képviselőjének, a szövőtanfolyamot pedig a földművelésügyi minisztérium háziipari felügyelőségének előzeny és szíves támogatása tette lehetővé. A géphimzőtanfolyamon részt vett az iskola 66 leány- és növendéke 20 géppel, a szövőtanfolyamon pedig 20 tanuló 2 géppel. Mindkét tanfolyam május hó 17. napján nyert befejezést. E tanfolyamokon készült szép munkákat az iskola június hó 16. napján tartandó egyébként is értékes és magas színvonalú kézimunkakiállítására alkalmával fogják bemutatni.

Kimevezés.

Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek Deák Imre elhunyt folytán megüresedett rokkanttelepi felügyeleti bizottsági taggá s a telep igazgatójává Szabó Sándor áll. gazdasági iskolai igazgatót nevezte ki. Szabó Sándor eddigi működése és közismert tiszta jelleme biztosíték arra nézve, hogy ezen új megbízást is közmegelegedéssel fogja betölteni.

A gazdasági szaktanítóságnak Szabó Sándor kartársunk személyében e magas helyről történt megtisztelése és megbecsülése őszinte örömmel tölti el lelkünket s kedves kartársunknak erőt, és egészséget kívánunk új munkakörének az eddighez hasonló buzgósággal való betöltéséhez.

Kamarai szakosztályi ülés.

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara munkássági szakosztálya április hó 29. napján ülést tartott, mely alkalommal behatóan foglalkozott a mezőgazdasági munkások, cselédek agykori- és rokkantsági biztosításának — a mezőgazdasági munkások toborzásának és elszállásolásának, a mezőgazdasági cselédek tavaszi költözködésének, a sokgyermekes családok segítésének, a készpénzfizetés valórizálásának és a munkanélküliség elleni küzdelemnek időszerű kérdéseivel és beszámolt a mezőgazdasági

munkások lábbelivel és ruhával való ellátása körül eddig elért sikerekről.

Egyesületi élet.

Kiskunhalason az ottani gazdasági népközség tanulótestületének buzgózkodására megalakult »A Kiskunhalasi Fajbaromfi-, Galamb- és Házinyultenyestők Egyesülete«, melynek elnökévé egyhangú lelkesedéssel Vásárhelyi Sándor gazdasági népközségi igazgatót, pénztárosává pedig vitéz Vadnay Károly gazdasági szaktanítót választották meg.

Gazdagylés Berettyóújfaluban.

A berettyóújfalui gazdagylésen a mezőgazdasági terményértékesítési válság megoldását, a kartekek megrendszabályozását, a vámrevíziót, a mezőgazdasági hitel megoldását és az adóreformokat sürgette Biharvármegye közönsége.

Értesítés.

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamarától kaptuk az alábbi értesítést:

A napilapokban közlemény jelent meg, amely szerint Franciaország az árvíz sújtotta vidékekre az árvédelmi munkálatok végzésére magyar kubikusokat alkalmaz. Több kubikus munkás ezen újság közleményeket olvasva, kérdést intézett a Mezőgazdasági Kamarához. A Felsődunántúli Kamara az Országos Mezőgazdasági Kamarához fordult felvilágosításért, onnant az az értesítést kapta, hogy a magyar földmunkásoknak Franciaországba való elhelyezésére vonatkozólag a tárgyalások még folyamatban vannak. Ezen tárgyalások nem kiátástalanok. Ez idő szerint azonban korai volna arra gondolni, hogy nagyobb számú földmunkás Franciaországban keresetet találjon. Amint erre a lehetőség megnyílik, az érdekeltek a kerületi mezőgazdasági kamarák útján megkapják a szükséges tájékoztatást.

Buzakalász-verseny.

A Pesti Napló abból az alkalomból, hogy mint legrégebb és legelterjedtebb magyar újság megérte a 80-ik esztendő, pályadíjakat tűz ki a legszebb és legjobb buzakalászok jutalmazására. És pedig:

Egy 300 pengős első díjat a legjobb tiszavidéki buza termelőjének, ilyen elnevezés alatt értvén azt a területet, amely Szolnok és Szeged közé esik a Tiszamentén. Ezzel a díjjal az a cél, hogy serkentse a tiszavidéki gazdákat a legnagyobb hektólitersúlyú és sikértartalmú, tehát a legexportképesebb magyar buza termelésére. Exportképes lisztünknek is ez a biztosítéka!

Második, 200 pengős díj az ország legjobb buzájának termelőjét illeti, s erre az ország összes buza-területeiről lehet pályázni.

Ezenkívül még öt, egyenként 100—100 pengős díjat tűz ki azoknak a legszebb buzakalászoknak a jutalmazására, amelyeket az ország bármely részéből beküldenek.

Ezen a hét pályadíjon kívül mindazok, akik be- küldött kalászaik tanulsága szerint arra rászolgáltak, megkapják a Pesti Napló kitüntető diplomáját, a

mely országsszerte már annyira népszerű a gazdák körében.

Pályázhat bármely 100 holdon aluli területen gazdálkodó birtokos vagy bérlő. Elsősorban tehát a kiscsajdákat akarják a jutalommal, elismeréssel és dícsérettel további munkára serkenteni.

A pályázatok a Pesti Napló szerkesztőségéhez (Budapest, Rákóczi ut 54) július 6-ig küldendők be a következő felszereléssel:

1. Csatolandó 50—100 százból álló buzakalászcsozor a pályázó saját idei terméséből.

2. Bizonyítvány csatolandó a községi előjáróságtól, a körzeti mezőgazdasági kamarától, a gazdasági egyesületektől vagy a körzeti járási mezőgazdasági bizottságtól, amely hitelesen igazolja, hogy a pályázat résztvevője érdemes mezőgazdasági munkát fejt ki, földjét okszerűen műveli, trágyakezelése mintaszerű, gabonáját rostálja, vetőmagját megválasztja és hogy a beküldött kalászcsozor a pályázó saját buzatáblájáról származik. Egy termelő több buza-

csozorral is pályázhat.

A beküldött csokor mindegyike tenyérnyi felkötözött papírlappal látandó el, amelyre feljegyzendők a következő adatok: A beküldő neve és pontos lakáscíme. A község vagy tanya neve, a vetőmag milyensége (eredeti kitermelés-e vagy nemesített magból való utántermelés?). Végül a holdanként várható termésmennyiség, valamint a hektólitersúly.

3. Beküldendő továbbá egy kis papir- vagy vászonzacskóba öntve és szintén felirással ellátva egy negyedliternyi kicsépezt szem a versenyző buzából.

A beérkezett küldeményeket a Pesti Napló bíráló-bizottsága megvizsgálja, szükség szerint az állami intézményekkel külön is megvizsgáltatja, a buza értékessége (keménysége, sikértartalma) szempontjából, s a döntést ezen az alapon július 13—20-ika között fogja meghozni.

Az eredményről, a díjnyertesekről, valamint a kitüntetés érdemlők munkájáról július 20-án részletes tudósításban fog beszámolni a Pesti Naplóban.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.
742 0 2—1930. szám.

Pályázati hirdetés.

Okleveles gazdáknak a kiskunfélegyházi állami tanítóképző intézet V. osztályába való felvétele tárgyában. (Közzétételik a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 742-0-2-1930. számú rendelete alapján.)

A kiskunfélegyházi állami tanítóképző intézet 1930—31. tanévének V. évfolyamára 10 helyre pályázat hirdetik.

Ezen helyek közül 5 ösztöndíjas, 5 pedig fizetéses hely.

Pályázhatnak 24-ik életévüket még be nem töltött oly nőilen okleveles gazdák, akiknek reál-gimnáziumi, gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítványuk és legalább jó gazdasági akadémiai oklevelük van.

Ép, erős, egészséges szervezet annál is inkább megkívánatik, mivel a gyakorlati munkákban való részvétel alól felmentésnek helye nincsen.

A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve azon gazdasági akadémia igazgatóságához kell benyújtani, amely akadémián folyamodó oklevelét nyerte.

Pályázati határidő: 1930. évi június hó 1.

A beérkezett pályázati kérvényeket a gazdasági akadémia igazgatósága átvizsgálja és részletes jelentés kapcsán azokat összesítve folyó évi június hó 5-ig a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjeszti fel.

A pályázók közül a felvételt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter eszközözi.

A szabályszerűen bélyegelt kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

- Születési anyakönyvi kivonat,
- Csonka-Magyarország területén szerzett vagy honosított gazdasági akadémiai oklevel, továbbá reál-gimnáziumi, gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány,
- erkölcsi bizonyítvány,
- erős és teljes egészséges szervezetről, valamint testi és szellemi épségről szóló hatósági orvosi bizonyítvány,

e) magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítvány,

f) esetleges szolgálati bizonyítvány.

A pályázati kérvényben feltüntetendő az, hogy a kérelmező ösztöndíjas, vagy fizetéses helyre kéri-e a felvételét.

Az ösztöndíjas helyekre pályázók tartoznak a fentebb említett okmányokon kívül vagyontalan:águkat igazoló községi bizonyítványt, továbbá egy a község előjárósága előtt kiállított olyan szülői vagy gyámi nyilatkozatot csatolni, amely nyilatkozatban a szülő vagy gyám kötelezettséget vállal arra, miszerint a szóbanforgó intézetet végzett hallgató valamely önálló gazdasági népiskolánál vagy más iskolánál (intézménynél) alkalmazást köteles vállalni, abban az esetben, amennyiben a képző szabályszerű elvégzésétől számított három hónapon belül az alkalmazás megkezdésére felhívást kap.

Az említett nyilatkozatban a szülőnek vagy gyámnak kötelezettséget kell vállalnia továbbá arra, hogy az intézetben eltöltött idő alatt a képzést illetően felmerült költségeket félév alatt megtéríti az alábbi esetekben is:

A) Amennyiben az intézet szabályszerű elvégzésétől számított 3 hónap alatt a felmerülő szükséghez képest kibocsátandó felhívásra a végzett hallgató valamely önálló gazdasági népiskolánál vagy más iskolánál (intézménynél) alkalmazást nem vállal;

B) Ha a hallgató tanulmányait bármely saját hibájából felmerülő ok miatt kénytelen félbeszakítani;

C) Ha a hallgató a képzőben eltöltött tanulmányi idő alatt nem tanusít jeles, illetve legalább jó tanulmányi eredményt.

A felvétel véglegessé csakis akkor válik, ha a kérvényező az illető tanítóképző intézet igazgatósága által kitűzendő határidőn belül sikeres különbözeti vizsgálatot tesz a tanítóképző intézet I—IV. osztályának test- és élettan, nevelés- és tanítástan tárgyaiból, ugyszintén a földrajz IV. osztálybeli anyagából.

Annak elérése céljából, hogy a tanítóképző intézet V. osztályába véglegesen felveit hallgatók az intézet tanulmányi rendjének megfelelően képesek legyenek, a tanítóképző intézet ének, zene, kézimunka és rajz tantárgyaiból

nevezettek kötelesek oly ismeretekre szert tenni, hogy az V. osztály ezen tantárgyaiban a többi növendékekkel fennakadás nélkül együtt haladhassanak.

A véglegesen felvett hallgatók tanulmányaikat pontosan és szorgalmasan elvégezni és a tanév minden hónapjában két félnapon át a tanítóképző intézet székelyén lévő önálló gazdasági népiskola tanításában és ügykezelésében részt venni tartoznak.

Az ösztöndíjas helyre felvett hallgatók a tanítóképző intézet 10 hónapi tanulmányi ideje alatt a tanítóképző intézet igazgatóságához utalványozott havi 80 (nyolcvan) pengő ösztöndíjban részesülnek abban az esetben, amennyiben a tanítóképző intézet előírt tantárgyaiból legalább jól megfelelnek, továbbá, ha a kijelölt gazdasági népiskola tanításában és ügykezelésében kiváló eredményt érnek el. A hallgatók az említett ösztöndíjból kötelesek tanulmányaikkal kapcsolatos összes kiadásait (tehát a tanulmányi kiadásokat, továbbá az élelmezés, lakás stb. költségeit) fedezni, mert az említett ösztöndíjon kívül részükre más kedvezmény nem fog engedélyeztetni.

Budapest, 1930. évi április hó 16-án.

A miniszter helyett:
Dr. Petri Pál s. k.
államtitkár.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

742-5-9-1930. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Közzétételük a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 742-5-9-1930. számú rendelete alapján.)

A kecskeméti m. kir. állami gazdasági szaktanítónőképző intézetnek az 1930-31. tanév folyamán újból megnyitandó I-ső évfolyamára való felvételre pályázatot hirdettek. A gazdasági szaktanítónőképző intézet f. évi okt. hó 1-én kezdődik és két évre terjed. A tanfolyamra összesen 10 hallgató vétetik fel, akik közül 5 az intézetben ingyenes lakásban és teljes ellátásban részesül, míg 5 hallgató a lakással és az ellátással kapcsolatos költségeket is tartozik megtéríteni.

Pályázhatnak 22-ik életévüket még be nem töltött oly hajadon elemi népiskolai tanítónők, akiknek jeles elemi népiskolai tanítónői oklevelük van.

A pályázóktól ép, teljesen egészséges szervezet annál is inkább megkívánatik, mivel a tanfolyamra felvett hallgatók részére a gyakorlati munkákban való részvétel alól felmentés nem adható.

A szabályszerű, ezidőszert 1.60 pengő okmánybellel ellátott kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

- születési anyakönyvi kivonat,
- elemi iskolai tanítónői oklevel, c)
- magyar állampolgárságot tanúsító hatósági bizonyítvány,
- erős és teljes egészséges szervezetről, valamint testi és szellemi épségről szóló hatósági tisztiorvosi bizonyítvány,
- a szülők foglalkozását és vagyoni állapotát, a kiskorú gyermekek számát feltüntető újabb keletű hiteles községi bizonyítvány,
- erkölcsi bizonyítvány,
- esetleges szolgálati bizonyítvány.

A pályázati kérvényben feltüntetendő az, hogy a kérelmező ingyenes vagy fizetéses helyre kéri a felvételét?

Az ingyenes helyre pályázók tartoznak a fentebb említett okmányokon kívül kérvényükhöz vagyontalanúságukat igazoló községi bizonyítványt, ugyszintén a községi előjáróság előtt kiállított olyan szülői vagy gyámi

nyilatkozatot csatolni, amely nyilatkozatban a szülő vagy gyám kötelezettséget vállal arra, miszerint az intézetbe felvett hallgató az intézet elvégzése után valamely önálló gazdasági népiskolánál vagy más iskolánál alkalmazást köteles vállalni abban az esetben, amennyiben az intézet szabályszerű elvégzésétől számított 3 hónapon belül az alkalmazás megkezdésére felhívást kap.

Az említett nyilatkozatban a szülőnek vagy gyámnak ugyancsak kötelezettséget kell vállalnia továbbá arra, hogy az intézetben eltöltött idő alatt a képzést illetően felmerült költségeket megtéríti az alábbi esetekben is:

a) Amennyiben az intézet szabályszerű elvégzésétől számított 3 hónap alatt a felmerülő szükséghez képest kibocsátandó felhívásra a végzett hallgató valamely önálló gazdasági népiskolánál vagy más iskolánál (intézménynél) alkalmazást nem vállal;

b) Ha a hallgató tanulmányait bármely saját hibájából felmerülő ok miatt kénytelen félbeszakítani;

c) Ha a hallgató a képzőben eltöltött tanulmányi idő alatt nem tanúsít jeles, illetve legalább jó tanulmányi eredményt.

A felvételeknél vidéken nevelkedett a falusi gazdasági életet ismerő s így a gyakorlati mezőgazdaság iránt több érdeklődő pályázók előnyben részesülnek.

A pályázati kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve azon tanítóképző intézet igazgatóságához kell benyújtani, amely intézetnél a pályázók elemi népiskolai tanítónői oklevelüket szerezték.

Már működésben lévő elemi népiskolai tanítónők kérvényeiket a működésük helyére illetékes kir. tanfelügyelőhöz tartoznak benyújtani.

A beérkezett pályázati kérvényeket a tanítónőképző intézet igazgatója és az intézethez beosztott gazdasági szaktanár, illetve a kir. tanfelügyelő átvizsgálják és a felvételre csak azokat hozzák javaslatba, akik a tanítónőképző intézet öt évfolyama alatt a háztartási teendők és a kézimunka iránt a legnagyobb hajlamot és kedvet mutatták, illetőleg a gazdasági szaktanítónői pályára való ráteremttségüknek tanítónői szolgálatuk alatt is tanujelét adták.

Az egyes igazgatóságok illetve kir. tanfelügyelőségek a kérvényeket jelentésük kíséretében a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztik fel.

A gazdasági szaktanítónőképző intézetbe a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter javaslatára a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter veszi fel.

A felvett hallgatók a jelentkezéskor gazdasági irányú felvételi vizsgálatot tesznek, s ezenfelül orvosilag megvizsgálatnak, mivel az intézet kötelekébe történt felvétel véglegessé csak akkor válik, ha a pályázó, a vizsgálaton is minden tekintetben alkalmasnak találtatik.

Pályázati határidő: 1930. évi július 15.

Budapest, 1930. évi április hó 16-án.

A miniszter helyett:
Dr. Petri Pál s. k.
államtitkár.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

745-11-21-1930. szám.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Sembery Imre okleveles gazdát és okleveles elemi iskolai tanítót az 1927. évi 9000. M. E. számú rendelet alapján járó illetményekkel állami gazdasági szaktanítónővé kinevezte.

Budapest, 1930. évi április hó 30-án.

A miniszter helyett:
Dr. Petri Pál s. k.
államtitkár.

Kimutatás.

az 1930. évi május 20-ig tagdíjjal, vagy Rádli-alappal hátralékos tagokról és iskolákról:

Alexy Pál	79.61 P
Balogh Mária	1.07 P
Bátor Margit	86.33 P
Beke András	53.32 P
Belléné-Nágele Anna	62.71 P
Bernády Margit	18.08 P
Biró Antal	0.16 P
Bors Ignác Béla	71.87 P
Borsos Mária	62.79 P
Czakó József	18.31 P
Csajda Ferenc	27.31 P
Csanády Katalin	4.64 P
Péterffyné-Cseresznyés E.	5.06 P
Csongor Teréz	75.13 P
Deák Katalin	6.03 P
Domján Etel	12.82 P
O'Egán Aloizia	2.42 P
V. Faragóné-Cseresznyés I.	18.73 P
Fábián J. Miklós	140.28 P
Földesyné-Kaszap P.	31.45 P
Özv. Györkösné-Péterffy R.	27.12 P
Helyes Pál	0.99 P
Horváthné-Major Irén	36.02 P
Horváth Ferenc	28.88 P
Igonda János	81.47 P
Igondáné-Juhász Julia	85.70 P
Juhász József	35.58 P
Kalmár Margit	13.44 P
Kammel Ferenc	22.00 P
Kádár Kálmán	93.93 P
Kápolnai József	33.48 P
Károlyi László	3.81 P
Koblencz Teréz	1.06 P
Kottlerné-Nagy Irén	6.49 P
László Béla Dénes	38.87 P
Lévay Ilona	80.49 P
Marczy Tivadar	80.08 P
Márton Lajos	17.10 P
Mlinárik György	13.60 P
Moncsák Etelka	29.19 P
Nagy Be'la	96.73 P
Netzné-Horváth Erzsébet	14.— P
Novák György	108.90 P
Paár Miklós	16.54 P
Papi Pál	4.50 P
Patay Ferenc	40.— P
Pápayné-Fekete Julia	6.65 P
Cseresznyés Margit	25.72 P
Porkoláb József	14.46 P
Pozsár Julia	32.18 P

Prezsnayk Mária	28.45 P
Rácz Sándor	35.99 P
Sebőkné-Koncsek Krisztina	7.— P
Dr. Söhárné-Mészáros Matild	13.83 P
Somlyay Kálmán	9.77 P
Szabó Sándor	7.46 P
Szalay Róza	25.48 P
Szathmáry Erzsébet	43.— P
Szegedyné-Tauffel Margit	27.46 P
Szilágyiné-Hampó Erzsébet	11.21 P
Dr. Szücsné-Gróf Jolán	47.87 P
Sztepankó I'ona	60.52 P
Ticska Izabella	85.79 P
Timár István	23.72 P
Tuboly Jenő	80.12 P
V. Vadnay Károly	1.76 P
Varga Edith	27.46 P
Vass János	0.44 P
Vályi Imre	0.50 P
Vestsik Gyula	15.46 P
Dr. Winterné-Varga Margit	8.32 P
V. Zentay Rezső	1.61 P
Önálló gazd. Dunaföldvár	18.— P
Önálló gazd. Jászladány	57.31 P
Önálló gazd. Monor	44.66 P

Összesen: 2500.29 P.

Vranay Kálmán
főpénztáros.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Fióküzlet az ország minden nagyobb városában

MEGHIVÓ.**A Gazdasági Szaktantók Országos Egyesülete**

folyó évi június 28-án, délelőtt 9 órai kezdettel, Budapesten a Közgazdasági Egyetem épületében (Szerb utca 23 szám)

rendes évi közgyűlést tart,

melyre az egyesület minden tagját s a gazdasági népoktatás iránt érdeklődőket tisztelettel meghívom. Egyben kérem az egyesület azon rendes tagjait, akik a közgyűlésen való megjelenésben akadályozva lennének, sziveskedjenek ezt írásban közölni, mert a szóbeli és utólagosan érkező igazolások figyelembe nem vehetők.

Az esetleges indítványokat kérem 8 nappal a gyűlés előtt írásban közölni.

Tárgysorozat :

1. Elnök előterjesztései.
2. Mult évi számadások felülvizsgálatáról jelentés, jövő évi költségvetés tárgyalása.
3. Titkár jelentése.
4. Indítványok tárgyalása.
5. Tisztujtás.

Szünet.

6. Dr. Becker Jenő vegyész-mérnök ur előadása „A kísérletezés szerepe a gazdasági népoktatásban“ c. tételről.

MEGHIVÓ.**A Gazdasági Szaktantók Országos Egyesületének választmánya**

folyó év június 27-én, délután 3 órakor Budapesten a Közgazdasági Egyetem épületében (Szerb utca 23 szám)

gyűlést

tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívom.

Tárgysorozat :

1. Elnök előterjesztései.
 2. Közgyűlés előkészítése.
 3. Titkár, szerkesztő jelentése.
 4. Számadások felülvizsgálata
 5. Költségvetés tárgyalása.
 6. Indítványok tárgyalása.
- Kunszentmárton, 1930. május 21.

Nagy Károly s. k.
elnök.

IRODALOM ÉS LAPSZEMLE.

Magyar kisebbség. A trianoni békeparancs hozta ránk azt a csapást, amely a történelmi Magyarország megszállott területein az elnyomott magyar kisebbségeket termelte ki.

A magyar irodalom is bekapcsolódott e »magyar kisebbségek« védelmébe s nap-nap után újság-cikkek és időnként könyvek hívják fel a figyelmet idegen rabságban szenvedő véreinkre s azok tömegtelen szenvedésére.

Az ilyen könyvek között kiváló sikert ért el Mesterházy Ambrus újságíró két könyve a: »Rabok vagyunk mostanáig« és az »Új mőzesek és az a bizonyos vörös tenger« címűek, amelyekről nemcsak a magyar sajtó, de a tekintélyesebb angol és olasz újságok is a legnagyobb elismerés hangján irtak.

Szerző a két könyvet személyes adatgyűjtései alapján írta s így azok a kisebbségi kérdés valóságos forrásmunkái.

A két könyv a szerzőnél Kiskunhalason rendelhető meg. Az elsőnek ára 3, a másodiknak 2 pengő.

*

»Fogoly oroszánok és egyéb állatmesék« cím alatt nagyon értékes, nevelő hatású könyv jelent meg a magyar könyvpiacra, melyet az Országos Ifjúsági Irodalmi Tanácsis besorozott az ifjúsági könyvtárak VI. és VII. csoportjába beszerezhető művek közé. A könyv 178 oldalon 37 allegorikus mesében mutatja be a mai kor ferde szokásait, egyéni és társadalmi hibáit és félszégeit, ösztönözve azok elhagyására. A mesék nagy részében megkapó és kedves irreverenda gondolatokat találunk. Hangja kellemes, és lebilincselő szepirói hang, lelke a hazát és az emberiséget mélyen szerető és nemesen érző tanítói lélek. Iskoláink könyvtárainak díszes s nagyobb tanulóinknak értékes vizsgai juttatókönyve lehetne. A könyv ára 4 pengő. Kapható a szerzőnél dr. Mauks Ernő kir. tanfelügyelőnél Szikszón.

*

»A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Évi Jelentése.« Aki a Mezőgazdasági Kamarák tevékenysége iránt melegebben érdeklődik és bepillantást akar nyerni abba a nagy munkába, melyet a Kamarák a magyar gazdasági élet talpraállítása körül kifejtettek, annak mindenkor érdekes és hasznos olvasmánya a Kamarák évről-évre kiadni szokott összefoglaló jelentése. Előttünk fekszik dr. Gesztelyi Nagy László kecskeméti kamarai igazgató, ilyen munkája, mely 120 oldalon, hat fejezetben ismerteti a Kamara egy évi működésének történetét.

Megállapíthatjuk ebből a jelentésből, hogy élesen látó szemek figyelik a magyar rónát és annak minden munkását s minden munkásának örömét, buját-baját és szenvedését, nemesen érző lelkek sóhajának fel a szebb és jobb magyar jövőért és biztos kezek irányítják a Duna—Tiszaközének gazdasági életét. De megállapíthatjuk — sajnos — azt is, hogy lélekben még nem vagyunk egyek. No de, mi késik, nem mulik. Összeforraszt bennünket a ma-

gyar szenvedés tüze s akkor ráismerünk egymásra, megtaláljuk és megbecsüljük egymást.

Vegyük fel e könyvet és olvassuk!

*

Zoller Antal a »Méhészugság« főszerkesztőjének »Racionális méhészkedés« c. szakmunkája érkezett be hozzánk, mely a múlt évben jelent meg a könyvpiacra. Első ezre elfogyott, most fűzik a másodikat. Említett újság és könyv egyéb értékes közlemények mellett a szalmakaptárak leírásával és terjesztésével igyekszik a méhészetet megkedvelni és okszerűvé tenni.

A deszkából készült kaptárak drágasága a méhészet jövedelmezőségét a befektetett tőke nagysága folytán érzékenyen lecsökkentik s a méhcsalád állományának számbeli szaporítását megnehezítik. A préselt szalmakaptárak ellenben a méh lakástartósságuk és alkalmazhatóságuk mellett elcsóvá s a méhek életigényeinek megfelelőbbé teszik, amiből önként következik, hogy a préselt szalmakaptárak általánosabbá tétele a méhészet fejlődését és a többtermelés érdekeit szolgálja.

A győri méhészeti egyesület kebeléből választott szakbizottság közismert és tekintéllyel bíró neves tagjai, mint Niedermann Antal, Páder Ferenc stb. megállapították, hogy a kétkockás modern rakodó kaptár összes anyaga — az elhasznált szalma árát is felszámítva — 6 pengőbe kerül. Míg pénzügyi szempontból ez a kaptártípus rendkívül előnyös, tartósság és célszerűség szempontjából egyenlő eséllyel versenyez a deszkakaptárral.

A szalmakaptárakat a hivatalos állami szervek és vidéki méhészeti egyesületek egyaránt felkarolták, meghíván a »Méhészugság« főszerkesztőjét ily szalmakaptár készítő tanfolyamok tartására.

A szalmakaptárak készítése a gazdasági iskola háziipari tanfolyamának keretébe könnyen beilleszthető, amennyiben egyszerű, meghatározott mérethez beállítható szalmaprés ára 40 P, melynek beszerzésével a legmodernebb kaptárak szalmából, kákából, gyékényből házilag igen olcsón előállíthatók.

Zoller »Racionális méhészkedés« c. könyvét betekintésre mindenkinek megküldi. Megtérítés esetén a vételárát, azaz 4 pengőt, ellenesetben a könyvet küldi vissza az illető 8 nap múlva.

Érdeklődőknek mindenben készséggel nyújt felvilágosítást a »Méhészugság« szerkesztősége Oroszvár, Mosonmegye.

*

Ne ölj!

Írta: ZOLLER ANTAL.

Az ég peremén meghasadt az éjszaka sötét selyem függönye, eoltotta lámpását az égi országutak kóbor lovagja: a szomorú mosolyu hold... — pirkad.

Ébred az nagy természet, csak a kis kert mozdulatlan, mintha még mindig szerelmes, tavaszi álomban szenderegne a kis virágok. Fűszál se rezzen, szellő se rebben... s nem simogatja meg játszi kedv-

vel a távoli hegyek ormán könyöklő szépséges hajnal biborvörös orcáját, aki bánatában zápor módjára hullatja harmatkönnyeit a virágok nyitott kelyhébe.

Csend honol mindenütt, de ez korántsem a nyugalom mozdulatlansága, hanem a nagy történések előtti várakozás izgalommalteli csendje. A virágok visszafojtott lélegzettel néznek az almafa lombátrá-nak árnyába helyezett méhes felé, honnét időnként halk zümmögés monoton muzsikája szűrődik ki, a kora reggeli illatos levegőben. Pedig még nincs itt a munka ideje, hogy dongva virágról-virágra szálljanak, de a szorgos kis had már talpon van. Nagy események jöttét várják: ma látja meg először a felkelő napot pár száz testvérkéjük. A dolgozó polgárok száma megnő, amitől az álom léte függ, hogy gazdag, erős, munkaképes legyen. Az öreg, tapasztalt méhek a nevelési irányt ismertetik a nevelőkkel, akikre ezuttal nagy gond, felelősség hárul. A királyné: parancsait osztogatja, hogy a rend, fegyelem meg ne bomoljon. De csakhamar halk, döngicselő hangocskára lesznek figyelmesek, mintha ezüst hárfát pengetnének láthatatlan tündérújjak: ... az első kis honpolgár felnyitotta selymes, hosszú szempilláktól árnyékolta barna szemecskéjét, s a szokatlan napfényben megrebbentette szívárványos szárnyacs-káját. Kicsi szíve hevesen dobog az arannyal átszótt bársony mellénykéje alatt s eldalolja első nagy Hozsannáját a nagy természethez: az élethez, amelynek imádata a léttel együtt támadt rajongó lelkében.

Az elsőzü'ötségi'og kiváltságai dacára mindenki szereti, mert szép és kedves s a szépség nagy hatalom, még a méhek higgadt puritán társadalmában is a kedvére nagy keresztelőt csapnak. Eltérve a többi, utánajövő kis testvérektől — kik névtelenül helyezkedtek bele a mindennapos munkáséletbe — Babának nevezik el, mert ez illett hozzá legjobban s ünnepi örömben uszik a kert. (Ugy suttogja a fáma, hogy még a vén-bölcs méhek is a reggeli harmattól mámoros fővel, félrevágott csápokkal düllöngéltek a Lép-utcán véges-végig.)

A kis kertivirágok Babucinak tartogatják az első édes csókot, de az ő csapongó, színes lelke messze túl a virágos kerten idegen mezőkre vágynak.

Pereg a napok egymásutánja s az illatterhes naplementéken addig meséltek a munkából hazatérő társak Baba előtt ismeretlen dolgokat: fehér-fürtű akácerdők mámorító illatáról, napsütött mezők végtelenbevező virágtengeréről: míg szűk, elviselhetlenné nem vált részére a méhkas biztos börtöne. Egy ovatatlan pillanatban elosont, visszahagyva az ovatosságot, a bölcs intéseket s csak az ártatlan, veszedelmet nem ismerő lélek naiv merészségével nekiindult az ismeretlennek: az életnek, a mely szép volt... Legalább ő úgy hitte, s repült... repült... vig danája messze elhallatszott a tavaszi légben.

Még nem ismerte az embert, a természet felett kegyetlenül uralkodni akaró zsarnokot, mert társai elhallgatták, hogy vannak durva, halált osztogató kezek, kik halálal fizetnek munkásságukért, elhallgatták, hogy vannak játékos, életpusztító gyermekujjacsok s bizony vannak tépettszárnyu, tragédiás méhsorsok.

Alkonyodott... Először érezte elhagyatottságát, hiányzott testvérekének áombaringató zümmögése,

puha kicsi ágya. Sirvafakadt. Első bánatkönnyét rózsaszírom keszkenőjének selymébe temette, eközben hallja, hogy a közeli faoduból egy hasonorsu méhtársa szólítgatja, hogy térjen be hozzá, hisz oly hideg, sötét az éjszaka s reszketve bujt egymáshoz a két szökevény. A reggeli napfény visszaadta önbizalmukat s mire az erdő szélén elhangzott a hajnali harangszó: hazafelé készülődtek.

Napsugaras mezőkön visz az utjuk. Közben megpihennek egy ringó orgonaágon, mely a kertből hajlott ki az utra, csalogatva lila szemeivel a fáradt vándorokat. A kis bogarak kéjesen ringatóztlak a virághintán, egyszerre ropog, megtörik az ág s a rázkódásra a gyenge Baba a földre hull, utitársát pedig a virággal együtt hófehér leánykez szorongatja, a fiu felé nyujtva mosolyog — de e pillanatban rémülden felsikolt: »Jaj egy csunya méh!« — A virágot a földre ejti s a hódító illattól elalélt kis méhecskét finom cipője keskeny sarkával eltiporja... Az elüzlött mosoly visszatér arcára s nem érzi a felelősség tudatát, hogy kioltott egy ártatlan, szorgos munkáséletet, kinek joga volt az élethez, a léthez, mert dolgozó paránya, szerves része a nagy Univerzumnak.

Baba egyedül folytatja utját egy tapasztalattal gazdagabban, hogy a magasban hajladozó kácér virágok veszedelmethozók. — Egy szerény ibolya kelyhéből litta a gyöngyharmatot s megpihent, kis szárnyait összetéve. Így messziről megpillantotta a méhes piros tetejét s nini! az öreg almafa mintha hívogatná, mintha integetne feléje; honvágy fogta el s nem vette észre merengései közben, hogy két férfi közeledik feléje. Az egyik lehajol... valami fényes tárgy van a kezében... Egyszerre éles fájdalom nyilallik szíve körül, mintha éles tört döfnének beléje... Ugy érzi, rögtön meg kell halnia s könnytől elhomályosult szemecskéjéből egy bucsutekintettel haldokló lelkébe zárja a ringó vadvirágos rétet, a tavaszi ég azurját, amitől úgy fáj elszakadnia... Az éles tör szívéig ér, a bohó-gondtalan méhecske lezárta barna szemecskéjét áomta'an sötétségre, ami után nem jó tavaszi ébredés... meghalt... Szegényke... hisz még nem is élt! s nem hallotta már, amint az egyik ember mondja: »Ritka szép példány, az én természetbuvár barátom örülni fog, ha meglepem vele!«... s tovább haladtak életet rabolni a természetimádás szent nevében.

Leszállt az alkony, a szentjános bogárkák már világítanak a viráglevelek között, megjő az éjszaka és sötét sejtések, féltő aggodalmak nehezedenek a testvérek szívére. Baba nevelője tudja, hogy szilaj, nagyravágyó lelke, tapasztalattalan szíve vitte el őt a nagyvilágba s onnét már nem jó vissza.

Az almafa busan hullatja szíromkönyzeit, a virágok összecsucskják kelyhüket s szomoruan csüggeszlik le fejüket. Megkondul a bánatszinü harangvirág szívetrepesztő hangja s hirdeti a gyászt úgy, hogy még a nap is megállítja aranyzekerét az égen, elfedi mosolygó arcát fekete gyászos eflhővel. Sir a kék ég is, megered a könnyje a teremtés koronája: az ember gonoszsága felett, aki visszaélt kiváltságos helyzetével, erejével, amely azért adatott neki, hogy a gyengét védje s nem azért, hogy vesztére törjön.

»Racionális Méhészkedés.«

Megjelentek

„Gazdafiuk könyve“
GÉHER LAJOS és
„Gazdálányok könyve“
című

önálló gazdasági népiskolai olvasó-
és tankönyvek

a

Franklin Társulat
kiadásában

Budapest, IV., Egyetem u. 4.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainkhoz. Lapunk szerkesztését minden hó 20. napján zárjuk. Az ennél később beérkezett közleményeket csak sürgős és fontos esetekben tudjuk a munkában levő számban közölni. Képeket lapunkban rendszerint levelezőlap nagyságban közlünk. Egy ilyen nagyságu klisé — mely levelezőlapok nyomására is kiválóan alkalmas — 15 pengőbe kerül és az a beküldő tulajdona marad. A fényképeket vagy más képeket a szerkesztőséghez, a klisé árát pedig az egyesület pénztárába kérem beküldeni. Az igazgató urakat különösen kérem, hogy lapunkat iskoláiknál történt fontos eseményekről — hacsak röviden is — értesíteni sziveskedjenek.

Érdeklődőknek. Leveleiteket Dodonába kellett volna címezni, nem Halasra. Hogyan tudja azt egy szegény szerkesztő, hogy mi lesz a címkérdésed. Hogy azonban a szerkesztői tekintély csorbát ne szenvedjen, jósolok. Halljátok: »Ha a kérdés a polgári iskolai tanároknál oly szépen bevált természetes mód szerint rendeződik: valamennyien tanárok lehettek. Ha azonban a címetek valami kitalálóbizottság véleményezi, akkor A. B. C. és D. betűk alá sorozott vagy legnagyobb-, nagyobb-, kisebb- és legkisebb képesítésű önálló gazdasági népiskolai szak- vagy szak- nélküli tanítók lesztek.«

Sokaknak. Azt gondoljátok, hogy itt a Kis-Kun-ságban ezrivel teremnek az eszmék, meg a gondolatok. Tévedés! Erre is nagy a szárazság. Nem bánom ha a támogató cikkeknek csak a címét, meg néhány mondatban a vázlatát külditek is el, csak már küldjétek valamit. A többi a szerkesztő dolga. Mit szólnátok ahhoz, ha egyszer minden közlemény címe alá ez kerülne: »Irtá: a szerkesztő.« Ugye ez szerénytelenség lenne, pedig ebbe a bünbe nem szeretnék beleesni. Ne kísértsetek!

Többeknek. A kiadóhivatal azt üzeni, hogy könnyű a szerkesztőnek, mert szerkeszteni még lehet valahogyan bevétel nélkül is, de kiadni bajosan. Kérésük fel ezért sürgősen az egyesület főpénztárát, Turkevén. Közlelbbi cím a lapfejen.

L. B. Misko'c. Elődömtől átvett szellemi tartalék leltározásakor akadtam a »Hangok az életből« című értékes írásodra. Hogy valamiképen veszendőbe ne menjen, nyomdába adtam még akkor is, ha nem irtad alá a nevedet. Láthatod hogy: »Igaz jószág nem vész el.« Terem-e még néhány ilyen szép prózában irt vers — mint ez volt — az Avas alján?

M. S. Mezőtur. Bodnár Szücsné még nem nyilatkozott a gazdasági szaktanító címkérdésről? Pedig mint láthatod, nagy iránta az érdeklődés.

Bármiféle tanszer, taneszköz és laboratoriumi
felszerelés a legjobb minőségben és legméltányosabb áron

Fill és Bartuska

laboratoriumi felszerelési-, üvegtechnikai cikkek- és tanszergyárában
szerezhető be! Budapest, I., Bertalan-u. 26

A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által engedélyezett

gazdasági tankönyvek

az 1930—31. tanévre.

	Miniszteri engedélyezés száma:
<p>ABONYINÉ KERESZTURY MARGIT: Önálló gazdasági népiskola és osztott gazdasági továbbképző iskolai <i>Olvasó és tankönyv</i> leányiskolák I., II., III. osztálya számára</p> <p>Osztályonként külön-külön kötetben, avagy mindhárom osztály számára egyetlen kötetbe fűzve szállítjuk.</p>	<p>63.986 1928—IIIa</p>
<p>UJLAKI VILMOS—VARGA MÁRTON: Önálló gazdasági népiskolai és osztott gazdasági továbbképző iskolai <i>Olvasó és tankönyv</i> fiúiskolák I., II., III. osztálya számára</p> <p>Osztályonként külön-külön kötetben, avagy mindhárom osztály számára egyetlen kötetbe fűzve szállítjuk.</p>	<p>61.458 1928—IIIa</p>
<p>HÜBNER JÓZSEF: <i>A kisgazda könyve</i>. Tankönyv gazdasági továbbképző iskolák I., II., III. osztálya számára</p> <p>Osztályonként külön-külön kötetben, avagy mindhárom osztály számára egyetlen kötetbe fűzve szállítjuk. <i>Tájékoztató és tanmenet</i> minden kötethez kívánságra díjtalanul kapható.</p>	<p>44.111 1927—IIIa 53.256 1928—IIIa 884.05 176-1929-VIIIe</p>
<p>TÓTH MIHÁLY: <i>Búzakalász</i>. Gazdálkodó ifjak, leányok könyve I., II., III. osztály számára</p> <p>Osztályonként külön-külön kötetben, avagy mindhárom osztály számára egyetlen kötetbe fűzve szállítjuk. <i>Tananyagbeosztás</i> az I—III. osztályokról kívánságra díjtalanul kapható.</p>	<p>53.255 1928—IIIa 84.501 1928—IIIa 884.05 106-1929-VIIIe</p>

Tankönyvjegyzék, árjegyzék, bevezetés céljából kívánt tiszteletpéldányok megküldését sziveskedjük bizalommal tankönyv-osztályunktól levelezőlapon kérni.

FRANKLIN TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet

Budapest, IV., Egyetem-u. 4